

احمد علی کهزاد

تحول فکری

در این روزها که سال نو آغاز میشود طبعاً حصول سال هر کس را بمسور زمانه و گذشت عمر متوجه میسازد و ما این توجه خود بخود سوا لاتی بخاطر میگذرد که همه آن درین جمله کوتاه خلاصه شده میتواند چه کردیم و چه خواهیم کرد ؟

مثل این سال - سالها آمد و رفت ولی حال ما و احوال ما عوض نهد و مانند اشرف المخلوقات که در گل بند مانده باشد - بند مانده ایم و حکم بند مانده ایم و فوه حرکت از ما سلب شده است چرا؟ گمان نمیکنم هر قدر هم از زاویه دید بینی نگاه شود صورت آب و خاک و یا صورت استعداد ما باشد - بلکه بر عکس کشور بزرگ - خاک زر خیز - آب فراوان - ذخائر طبیعی سرشار - استعداد کافی بلکه زیاد - آرزو بسیار - امید بآینده - قوی - عناصر مفید موجود - پس باز چرا؟ همه می بینیم که کار نمیکنیم همه می بینیم که میان فوله و توپ و میام توپ و فوله در اداره ما نفعه ایم تفکیرات ما با طول و عرض خود از تشکیلات هیچ کشوری کمی ندارد - اما باز چرا؟ به گمان من ما در مرحله حاضره زندگانی احتیاج بیک تحول فکری داریم - ازین دو کلمه و اهمه نکند مقصود از آن - این است که طرز تلقیات و طرز تفکر ما عوض شود و در اثر یک روحیه نو بتوانیم کارها را از خورد گرفته تا بزرگ از یک زاویه جدید نگاه کنیم و با یک روش جدید عملی نمائیم و با یک منطق جدید بآخر برسانیم و نتیجه بگیریم

بقیه بلده زیارت ..

و گادی و حمل و نقل برنج و دیگر اموال تجارتنی از همین جاست با اینوصف فواید عامه آنجا ساختن آن مطلق شده و مردم لقمان را در دوازده سال ازین تکلیف و محنت من پانزده که مستحق بودند از نعمت جوانی مستفید دیده نجات ندادند گرچه در دره علیشنگ و دره علینگا چندین مرتبه دانه را نیاقتم شاید با کف میدانهای وسیع جابلهائی لازم است که در طول دوره بدن ما در محل عبور مردم ساخته شود ولی اگر علی الصبحه فواید عامه بان موفق نیست اهلا میتوان تبدیلها که منی سال قبل ساخته شده بود ترمیم کند.

بقیه جوان شوم ...

جناب شایان را دیدیم که با قامت خمیده و ریش مبارک دراز سفید خود در حالیکه يك عمامه سفید رنگی که درین سن قریب به فقار حضور همچو علمای جید میباشند پسر داشته از جاده اندر ایمن عبور میفرمودند ولی یکروز بعد آن و فقط ۲۴ ساعت بعد تر ازین واقعه عکس جنابشان را در انیس و اصلاح بقریبی مشاهده کردیم که زمان حال این فوتوفریاد میرسد جوانی کجائی که یادت بخیر . در این عکس حضرت میر صاحب محترم باریش سیاه کوتاه و نکشائی بلکه قامت رسالجه افروز و روزنامهها بوده و معلوم میشد که از منزل موجوده حیات اهلا پنجاه سال عقب تر تشریف برده اند عمامه مبارکشان یعنی ستار یک تادیر روزی از بیج و تاب بوده و کج رویهای هشتاد منزل عمر شان را حکایت میکرد مفقود و طوری ظاهر بود که غم هیچ ندانند فوتوی هو مین عبارت بود از شبیه جلالتماب پر و فتا وزیر فواید عامه - جلالتمابشان بچنان سرعت برای حصول نعمت جوانی شتافته اند که مستقیماً بدر مکتب نجات رسیده و زندگانی را از سر گرفته اند میگویند جلالتمابشان بولایت مزار تشریف دارند و اگر این فوتوی بعد از روز -

نوروز و بر اثر اشتن جفقه حضرت شاه اولیا انتشار مییافت ما یقین میکردیم که این اعاده جوانی از فیض مسزاد خود از سر گرفته اند بتمام اولاد معارف پند میدهد که توجه بتعلیم وزارت فواید عامه خواهد بود نسبت به اینکه وزیر صاحب صحیه جوان شده اند نباید چیزی برون آورد زیرا جلالتمابشان با رموز صحت آشنا بوده و تمام اطباء و طن از جمله اخلاص مندان شان میباشند ولی این حقیقت که چهار دیوال بیچاره از چهار ماه با اینطرف با ستون فقرات شکسته بر بالین افتاده و تاحال مرض او نه تشخیص و نه تداوی شده است دلیل دیگری دارد یعنی همچون علل قامت عاشق خمیده به - دوستان دعا کنند که دست او نیز به پایه چوکی وزارت رسیده و از توجه جوانان بهره ور گردد - درین جمله جلالتماب وزیر صاحب نجات ندادند که مستحق بودند از نعمت جوانی مستفید دیده نجات ندادند گرچه در دره علیشنگ و دره علینگا چندین مرتبه دانه را نیاقتم شاید با کف میدانهای وسیع نفت این را از هم کشف شود - البته جلالتماب رئیس صاحب استقلال قبایل شاه غنی شمس الدین خلیف جرج ازین کاروان عقب نماند و فوتوی علی الصبح که در یک ساعت پیش ازین

بقلم محمودی وکیل کابل

داوری

نمایند شراعی با کستان

خنک به شمی؟

مه بیست از منابع شراعی پاکستان نامی از بنده و یکده جوانان دیگر برده و طوری نامود میکنند که ما و آنها همترا بوده و در یک جبهه میجنگیم اما احاشا و کلا که جوانان با ناموس و مجاهد افغانستان با یکده مردمان شعیده با زود سیه کار همدا بوده و یا بنسبه ها و نیرنگهای جاسوسان دیروزه • دستگاه انگلیسی و

تر میگوی دنیا به سلامت کی فکر کوی وایی؟
خنک به شمی؟
اتلی د ایران نفت ته سرگی خنولی دی وایی؟
خنک به شمی؟
مکار مرد کوریا نقشی ته گوی وایی؟
خنک به شمی؟

پاکستانیهای ساخت انگلیندی امروز قریب خوردند ما و حکومت مادر مورد حقوق افغانهای صمدین و همکیش و هم نژاد ما یعنی آن پارچه • بسیار عزیز و قیمندار که از جسم افغانستان با زور برچه و حیل و دسایس بدون آگاهی ملت با معاهدات سری جدا شده است همینوا بوده و درین مورد نیرنگهای شعبده بازان اثری ندارد جوانان منور افغانستان با کتایمهای راکه امروزه داد و وطنخواهی و حق پرستی میزنند خوب می شناسند آیا این مردمان بی شرم که دیروز در دستگاههای جاسوسی انگلستان کار کرده و بر علیه حق پرستان و مجاهدین

لیاقت علیخان بوه سرگده چو غنغان د نهنت خوا
ته زیولی او بله سرگه بی به کسور کی ده وایی؟
خنک به شمی؟
بندت نهرو یو خواه تبت او بل خوا کسمیر ته گوی وایی؟
خنک به شمی؟
د متر ترومن به یو لاس کی اجوم او؟ بل لاس
کی دالردی وایی؟ خنک به شمی؟
خلیق الزمان د اسلامتار شهر ته ناستدی وایی؟
خنک به شمی؟

افغان و هندوستان دیروز کار میکردند مسلمان شده و بقیه جوان شوم ...
بحق ایمان آورده اند نی و ملیونها بار نی. این مهر خانها و نواب زاده ها و خان بهادر ها که با فداکاری در راه جاسوسی با القاب مذکوره از طرف دستگاههای جاسوسی انگلستان مفتخر شده اند همانند که بودند و تا محترمان خواهند بود. دیروز برای وظیفه با داران انگلستانی شان آنها را موظف ساخته بوده و امروز آنها را در فلسطین دیگری مثل ساخته است ما منبع این درامه های تزلزلین و خونین و مثلین کهنه کار این دستگاه دشمن بشریت و آزادی را خوب می شناسیم ما از جاسوسان دیروز و مثلین درام اسلامستان و حقخواهی امروز می

ستا لین دی تولو ته زبردی وایی؟ خنک به شمی؟
رجب خان د بوه ته هم خلقت نه دی خیل لڑ معاش
و دیو خرخ ته گوی وایی؟ خنک به شمی؟

پرسیم که مجاهده • جوانان افغانستان و روابط داخلی ما و دولت ما بقیه • حقوق مردمان پشتو نستان چه ربطی دارد این قضیه از نقطه • نظر منطق سفسطه و مقالات است. جاسوسان دیروزه • انگلیسی اصل قضیه را گذاشته و در قریع بازی کرده میخواستند خود را بلباس جدید بنام حقخواه و حقپرست هستند. کم ما را بسیار دانسته و بدانند که ما در مورد دفاع و دوست افغانی و جوانان منور افغانستان معرفی • از حقوق برادران پشتون با عاها خود همینوا بوده و اعتقاد داخلی

جلالتما بی تمام جراحتهای وارده روزگار دالتیام
بخشیده و این جلا لتعاب جوان برای خدمت و صل
پشتو نستان جوان با روح جوانی آغاز مکار مینما یند
اللهم زد قزده. لیکن مادرین مملکت جوان با ماس نشر
قانون مطبوعات ریاست محترم مطبوعات را هم با مسر ریاست
جوان مخاطب نموده یکمال ام. کسور کی ده یا چون دیروز امروز
هم اگر جراید ما سفید را سیاه و میرا جوان بگویند ما با نقیس
کنیم؟ ما از شاعلی رئیس فاضل مطبوعات که بدانند شانی
اعتقاد داریم خواهشمندیم تا با احتیاجات حقیقی صحافت ما
که در انجمله فوتوگرافی نیز شامل است توجه عاجلانسه
بفرمایند ورم و قریبی با هم شباست دارند ولی ورم مرض و
قریبی صحت است. ترقیات صنوعی صحافت ما تا دیروز ورم
بود ما از صحافت صحافت را هر چه زد و در متنا داریم •

نمایند ما جوانان افغانستان آنها را هزار بار و باره با داران
انگلیسی شان از " صدای شان می شناسند " اینها همان
فدائیان دستگاه جاسوسی انگلیسی اند که دیروز و امروز
فرداد دشمن آزادی و آزادیخواهی و آزادیخواهان بوده و
کم ما را بسیار دانسته و بدانند که ما در مورد دفاع
از حقوق برادران پشتون با عاها خود همینوا بوده و اعتقاد داخلی

ادبیات : تبریک جويا با انکار

عد برون تا بختسخ در انتظار انکار
 شعله شی زودر بوداز دل عشاق و آه
 بهر يك توده آسوده سر ما خورده
 مرده داد خوش از آمدن قتل بهار
 میتوان خواند غنیمت و توان گفت تبریک
 بهمان دسته آزاده جوان بیسوار
 که ز همکاری و جهدی بوجود آوردند
 جمعی چند ز انکار بنام اخبار
 لیک باید بشوند ملتفت رفعا ری
 که ز اخگر نبردگرمی و تمکین و قار
 او نگهدارداگر پختگی ملک خویش
 نشود ز آرزو خواننده و ناثر بیزار
 نه ز تهدید برآید نه درافتد بطمع
 نکند چا بلوسی نه ز حقیقت انکار
 بشود او سب تقویه و وحدت ما
 کم کند تفرقه دین و نواد از کها و
 تازگی گیرد ازوجان و تن زنده دلان
 هوش پرک گردد از ان مرجع و شو تخوا
 تا شمارند ورا اهل ادب در کشور
 بهر تنویر همین جامعه یک خد متگار
 بعد تبریک توجویا ز خدا میخواهد
 در وطن کامروائی جوانان بسیار

شاعلی نیک محمد بکتیانی

غم و هلسی

د بلبل نفسی می زده ای خو ببتنگ بهودیم غلی
 دایمی شخ خوی او خا صبتدی دا خه فکودی ناولسی
 زده می وکدی له کیفو نوزده غوتی که وغوریزم
 ای نسیمه و جلوه که ویز می می شی یا شلی
 او بیاتوسیم او فلتمیم به سینه کی می صدفدی
 ای غواصه غوطی وخره دردانی شی را کینلی
 له اورده که می سینه ده آه د ز می بروت دی
 حرارت می شخ کم نه دی خوتا تبر نه شم کولسی
 حساس زده می لکه دیگدی دردونه اورا پیشی
 ای رنده ! خککه محذور می چه می نشی ته لید لسی
 سوز فلزم لکه سیم که خوک کار راغنی اخلی
 له مرکز دسترگو رب کشی الکترکشم رسولسی
 دایمی خوسره می بروا ته او دا خوسره بیغوری ده
 تولیز وی محرکدی تا جامد وضعیت نیولسی
 که داده وی چه گرمیزی پری مجلس د بیدردانو
 داد خوی زبگی رها به مامدام وز غولسی
 زره پنجه می مالا مال ده له دردونو له دردونو
 نشم و بیلای نشم و بیلای غم و هلسی غم و هلسی
 بکتیانی به غلبلی کبری انعکاس می وی به غرو کیشی
 خواصوس که رسیده وی یا به غور چا ار وید لسی

x رهگذر مطمئن و آسوده باشند. در پایان این اجمال بهتر
 است تیمنا یک ارمغان بزرگتر پس خلیفه اسلام حضرت فاروق
 (رض) را که دوس عملی مساوات است برای عیوت و تیغ
 ملت حق پرست افغان تقدیم داریم : در خلافت عادلانه آن
 حضرت جوان صری با یکی از فرزندان عمرو عاص قایم مصر
 حکمران آن کشور مصر و سابقه و روشی بود پس حکمران مغلوب
 عدو سخت پر آشفت و غالب را مورد زجر قرار داد و گفت ترا
 نمی زبید در سابقه هر نجیب زاده ظفریایی - جوان بدادگاه
 خلافت شکایت برد خلیفه (رض) پس از وقوف بر قضیه مردو
 رادر حضر عدل احضار نموده عسای خود را بدست جوان مصری
 داد و گفت - تو هم بهمان نحوی که اذیت دیدی انتقام بگیر
 جوان گفت حضرت خلیفه ای عالم نروده ولی در باره ای محترم
 نموده انحضرت به نجیب زاده گفت - چطور جرئت میکنی ما مردم
 مثل غلام روش میورزی در حالیکه همه آزاد آفریده شده اند.
 قضیه بزرگتر است که با کجا جهان انگلیسی و بلژی تدارک و مادرین
 راه محتاج امداد و شمتان افغان استمان نیستیم ؟

بقیه درس عملی ...
 مجوف و نا خوشایند معرفی خواهند شد و شاید بگویند -
 (اینها همه قول است عمل میطلبیم) بعبارت دیگر همه
 افراد این ملت بر حسب لیاقت و استعداد خود ما بعد را مورد
 عمومی و کشوری و ادارات رسمی و ملی موسسات اجتماعی و
 دولتی سهمیم باشند و بدون آنکه راهی برای فوق این و آن
 و... باقی بگذاریم و یا بعضی از طوائف ملت را در شمول هر
 بعضی از ادارات و وظائف مانع شویم همه را با حوصله و خراج
 ضمیر مطمئن و استقبال گوارا در همه ادارات دولتی و ملی
 برای اظهار اخلاص فدویت و صداقت در راه وطن و ملت
 موقع خدمت بدیم تا تمام طوائف ملت نجیب افغان موقعیت
 شان و شخصیت خود را بطور قطع مسون و محترم حس کرده از زیر

بر مشروطیت یا سخی :

شاغلی نور محمد صحره کی

آمدگی

شاغلی محمد ابراهیم خلیل

س- در افغانستان چند مکتب است و چه تعداد متعلمین در آن درس میگیرند ؟

ج- وزارت معارف در این خصوص بهتر معلومات دارد !
س- نماینده افغانستان کدام نطقی را در یونوا یسراد نموده است ؟

ج- بسیار کم . دلیل آن این خواهد بود که دیگر نماینده ها خیلی زیاد گپ میزنند و بنمایند . ما کمترین وقت میماند .
س- در نتیجه تفتیش ها که بیشتر مشغول میشوند ؟
ج- مامورین کوچک !

س- در حالیکه دیموکراسی حقیقی وجود نداشته باشد چگونه میتوان بهر کسبای مهم رسید ؟
ج- با پولوسی صرف پول زیاد و غیره ...

س- جلب اعتماد بعضی از آمرین و اچگونه میتوان کرد ؟
ج- بواسطه سلب کردن اعتماد دیگران !
س- تمول اشخاص نا لایق از چه رهگذر است ؟

ج- از لیاقت شان در بازی دادن مردم !
س- آخرین آرزوی اشخاص استفاده جو چیست ؟
ج- يك خانه در شهر نو - يك خانه در پشان - يك خانه در جلال آباد - زمین کافی در چهارمهی و يك موتور لوکس در زرقنار و ده دوازده لاری کرایه کشی !

س- دیموکراسی چیست ؟
ج- آزادی و برابری تمام افراد ملت بدون امتیاز نژاد قبیله زبان و خانواده .
س- حکومتها خادم خلق میباشند یا مخدوم ؟
ج- خادم !

س- حکومتناهی مشروطه چگونه میباشد ؟
ج- کابینه مرکب از اعضای شورا ملی و اعضای شورا ملی هم از طرف تمام مردم بالغ مملکت انتخاب شده میباشد !
س- خرابی یعنی چه ؟

ج- جمعیت صالحیکه با داشتن هدف و مرام نیک برای خیر و بهبودی مملکت کار کند .

شق میکنم

بعد ازین بهر حصول حق خود شق میکنم

کبی بلی گوئی دگر ما تند سا بق میکنم

چشم بوشی گر بکار من کند اجرائیه

بر خلاف پیش - من هم چشم خودت می

حق من مامور اگر چون مور سازد یا معال

من بهر جا رفته اظهار حقایق میکنم

ضیق گیرد گر چنین مامور مامورین بمن

خوصله تنگ است من هم خویش راضی می

گر نگرزی باز هم دقت با اسناد و دلیل

ای مدیر کنترول از خود ترا دق میکنم

من به پنجه سال مامور در پنج آمری

جای عبرت نیست گر هر لحظه بقی بقی میکنم

گر نخواهی یا بهر معنی میمانم ای مدیر

مذکه دعوی حقوق خود به منطقی میکنم

کاشکی برسد کسی از من ز روی عاطفه

کز چه کر که میزنم بهر چه حق من میکنم

گر خریداری ببازار جهان باشد خلیل

عرض هر جنس لیاقت را به لایق میکنم

اشتراک

کابل : ۳۶ افغانی سالانه

ولایات : ۴۰

خارج : ۴ دالو

قیمت این شماره (۶ و ۷)

یک افغانی است

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—